Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка
Uniwersytet Warszawski
Uniwersytet Jagielloński
Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

«ПОСТАТЬ МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО В УКРАЇНСЬКОМУ КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ»

(до 130-річчя від дня народження українського письменника, фольклориста, науковця і перекладача Максима Тадейовича Рильського)

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

22-23 травня 2025 року
м. Київ

Схвалено рішенням Вченої ради факультету української філології
та літературної творчості імені Андрія Малишка
УДУ мені Михайла Драгоманова
(протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.)

Редакційна колегія:

А. Висоцький доктор філологічних наук, професор;

Т. Бикова доктор філологічних наук, професор

Л. Йолкіна кандидат філологічних наук, доцент;

І. Ліпницька кандидат філологічних наук, професор;

Н. Осьмак кандидат філологічних наук, професор

ISBN 978-966-931-346-1

Постать Максима Рильського в українському культурному просторі (до 130-річчя від дня народження українського письменника, фольклориста, науковця і перекладача Максима Тадейовича Рильського): Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, (Київ, 22-23 травня 2025 року), Київ : вид. УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025. – 128 с.
Електронне видання

© Автори тез, 2025

© Редакційна колегія, 2025

ISBN 978-966-931-346-1

© Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2025

СЛОВО ПРО МИТЦЯ

Сучасна російсько-українська війна постала як масштабне історичне випробування, що докорінно змінило хід національної історії та спричинило трансформацію всіх основних напрямів розвитку українського суспільства у XXI столітті — від політичного й економічного до освітнього, культурного, гуманітарного. В умовах затяжної агресії особливо гостро постає потреба в духовній опорі, в оновленні культурного змісту, у мобілізації творчої енергії, яка проростає з глибокого коріння національної літературної спадщини. Саме вона як носій історичної пам'яті, мовної тяглості, естетичних і моральних орієнтирів здатна підтримати внутрішню стійкість суспільства, стати інтелектуальним ресурсом гуманітарного спротиву. У цьому контексті звернення до постаті Максима Тадейовича Рильського (1895 – 1964), стає життєво важливим кроком у процесі культурного самоусвідомлення.

Його мистецьке слово, витримане часом, загартоване історією, наповнене людяністю, здатне стати опорою для сучасного читача, науковця, дослідника джерелом сенсу, рівноваги, естетичної вишуканості. У цьому контексті 2025 рік, коли ми відзначаємо 130-річчя від дня народження Максима Рильського, постає як символічний момент для української гуманітарної думки — момент переосмислення, оновлення, повернення до глибинного.

Міжнародна науково-практична конференція «Постать Максима Рильського в українському культурному просторі», проведена 22 – 23 травня 2025 року на базі Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, стала важливою подією для наукової спільноти, що об'єднала дослідників творчого набутку українського письменника різних поколінь і наукових шкіл.

Доповіді, проголошені на конференці, охоплюють широкий спектр тем, що відображають багатогранність творчої спадщини Максима Рильського:

- Сучасна літературознавча рецепція творчого доробку Максима Рильського — аналіз нових інтерпретацій його поезії, еволюції естетичних поглядів та місця митця в літературному каноні.

- Родина Рильських в розвитку української культури: історико-біографічний контекст — дослідження родинного середовища, що формувало світогляд поета, та внеску його близьких у культурне життя України.
- Літературно-критичні, фольклорні, етнографічні студії, мемуаристика та епістолярій Максима Рильського — вивчення його наукової спадщини, листування, спогадів, а також зв'язку з народною традицією.
- Мистецькі обрії творчості Максима Рильського: інтермедіальна майстерня — розгляд взаємодії його поезії з музикою, живописом, театром, кіно, що відкриває нові горизонти інтерпретації.
- Перекладознавчі аспекти творчості Максима Рильського — аналіз його перекладацької діяльності, принципів відтворення оригіналу, внеску у розвиток української школи перекладу.
- Мовознавчі та стильові характеристики вивчення творчості Максима Рильського — дослідження мовної майстерності поета, стилістичних особливостей, лексико-семантичних пластів його текстів.
- Методичні засади вивчення творчості Максима Рильського в освітніх закладах — розробка ефективних підходів до викладання його творів у школах і вишах, формування читацької культури.
- Сучасні методи літературознавчих досліджень та їх використання під час аналізу творчого доробку Максима Рильського — застосування новітніх теоретичних моделей, цифрових інструментів, міждисциплінарних стратегій у вивченні його спадщини.
- Актуальні питання української і зарубіжної літератур: літературознавчий, лінгвістичний, методичний аспекти — ширший контекст, у якому творчість Рильського співвідноситься з глобальними літературними процесами.

Змістовне розмаїття представлених досліджень свідчить про глибоку зацікавленість наукової спільноти в багатогранній спадщині Максима Рильського. Кожен із напрямів — від філологічного аналізу до інтермедіальних студій, від перекладознавства до методики викладання водночас із розширенням горизонтів літературознавчої рецепції дає можливість актуалізувати образ митця в сучасному культурному контексті. Такі публікації відіграють важливу роль у популяризації творчої постаті Максима Рильського, повертаючи її до живого діалогу з новими поколіннями читачів, дослідників, педагогів. Вони формують простір для осмислення класики як динамічного явища, здатного відповідати на

виклики часу, надихати, об’єднувати й утверджувати національну ідентичність через слово.

Матеріали конференції, представлені в цьому збірнику, засвідчили, що наукове осмислення спадщини Рильського не втрачає своєї динаміки. Навпаки — відкривається простір для нових звершень: міждисциплінарних досліджень, цифрових гуманітарних практик, педагогічних інновацій, культурних проєктів. Його творчість — це поле, де можуть зустрічатися літературознавці, мовознавці, філософи, митці, педагоги, докторанти, аспіранти, магістранти, студенти.

Цей збірник є своєрідним запрошення до подальших наукових пошуків, розмов, досліджень, відкриттів. Слово Максима Рильського й надалі звучатиме — у науці, в освіті, у культурі, у думках і серці тих, хто працює над осмисленням художнього тексту, культурної пам’яті та гуманітарної спадщини.

Щира подяка всім, хто долучився до конференції, підготував матеріали, підтримав ідею вшанування великого Українця. Ця спільна праця стане вагомим кроком до глибшого осмислення національного культурного досвіду через слово, концептуальним внеском у гуманітарний фронт — у боротьбу за смисли, пам’ять і духовну стійкість українського суспільства в умовах війни.

Тетяна БИКОВА,
доктор філологічних наук, професор